

Kundeavtale for ytelse av investeringstjenester og forvalterregistrering (nominee)

Foretaket

SpareBank 1 Hallingdal Valdres («Banken»)

Organisasjonsnummer: 937 889 631

Forretningsadresse: Myren 41, 3570 Ål

Postadresse: Postboks 173, 3571 Ål

Telefon: 03202

Internettside: www.sb1.no

1. Hva avtalen gjelder

Avtalen gjelder for kunder i Banken når kunden mottar investeringstjenester av Banken. Hvilke investeringstjenester Banken har tillatelse til å yte, fremgår av Bankens Alminnelige forretningsvilkår, som ligger vedlagt denne avtalen. I tillegg gjelder avtalen føring av depotkonto (forvalterregistrering) for så vidt gjelder verdipapirfondsandeler formidlet av Banken.

Forvalterregistrering innebærer at Banken skal stå oppført som forvalter (også kalt nominee) for kundens verdipapirfondsandeler i det enkelte verdipapirfonds andelseierregister, føre fortegnelse over kundens verdipapirfondsandeler og gjøre andre oppgaver som tilhører Banken som nominee. Bankens og kundens rettigheter og forpliktelser er nærmere beskrevet i Bankens Alminnelige forretningsvilkår.

Når kunden legger inn ordre om tegning eller innløsning av fondsandeler hos Banken, vil Banken utføre denne for kunden i Bankens eget navn. Dette er en konsekvens av at Banken er nominee for kunden. Banken velger selv hvilket verdipapirforetak den skal benytte for å utføre ordren for kunden, eventuelt om ordren skal legges direkte inn hos fondsforvalter. For tiden benytter Banken SpareBank 1 Forvaltning AS for utførelse av ordre.

2. Pris og betaling

Kunden betaler et formidlingshonorar direkte til Banken for formidling og utførelse av tegning og innløsningsordre i verdipapirfond, eventuell tilknyttet investeringsrådgivning og andre tilknyttede tjenester. Honoraret vil variere med valgt tjenestenivå og størrelsen på kundens investering til enhver tid. Beregningsgrunnlaget for formidlingshonoraret er kundens investeringer i fond hvor Banken ikke mottar returprovisjon fra fondsforvaltningsselskapene ("nettofond") og – dersom det fremgår av prislisten – investeringer i bruttofond. Med "bruttofond" menes fond hvor Banken mottar returprovisjon fra fondsforvaltningsselskapene iht. prisliste. Der investeringer i bruttofond inngår i beregningsgrunnlaget, vil Banken bare belaste kunden for den andel av avtalt formidlingshonorar som overstiger mottatt returprovisjon.

Informasjon om Bankens priser og tjenester finnes på Bankens nettsider. Hvor formidlingshonorar er angitt ut fra tjenestenivåer, betaler Kunden det laveste formidlingshonoraret med mindre annet er særskilt avtalt.

Banken kan endre prisene med to måneders varsel.

Beregning av formidlingshonorar

Banken beregner formidlingshonoraret daglig basert på markedsverdi av total portefølje som inngår i beregningsgrunnlaget.

Forfall

Honoraret forfaller som hovedregel til betaling på det første av følgende tidspunkter:

1. Ved innløsning av fondsandeler, likevel slik at det kun er beregnet formidlingshonorar på det volumet som innløses og som forfaller på dette tidspunktet
2. Ved omregistrering/flytting av fondsandeler, likevel slik at det kun er beregnet formidlingshonorar på det volumet som omregistreres/flyttes
3. Pr 31. mars og 30. september

Honorar under 100 kroner som ikke er gjort opp ved kundens innløsning eller omregistrering/flytting, forfaller først når samlet honorar overstiger 100 kroner.

Betaling av formidlingshonorar

Betaling av honoraret skjer på følgende måte (i prioritert rekkefølge):

Innløsning av andeler

Dersom kunden selv innløser andeler vil Banken trekke fra forfalt honorar i innløsningssummen.

Ved forfall som beskrevet i nr. 2 og 3 over, vil Banken innløse fondsandeler for å dekke forfalt formidlingshonorar. Innløsning vil skje fra kundens største enkeltbeholdning av fondsandeler basert på markedsverdi.

Ved forfall som beskrevet i nr. 2 over, vil ordre om innløsning registreres på avgivende part tre virkedager etter at instruks om omregistrering/flytting er mottatt av Banken, så fremt tekniske eller andre forhold ikke gjør dette umulig eller uforholdsmessig vanskelig. I så tilfelle vil innløsning gjennomføres på første mulige etterfølgende virkedag.

Ved forfall som beskrevet i nr. 3 over, vil Banken i utgangspunktet registrere ordre om innløsning den 24. i måneden etter periodens utløp, så fremt tekniske eller andre forhold ikke gjør dette umulig eller uforholdsmessig vanskelig. I så tilfelle vil innløsning gjennomføres på første mulige etterfølgende virkedag.

Dersom dato for innløsning skulle falle på en dag Banken ikke har åpent, vil innløsningen skje neste virkedag.

- Trekk på bankkonto

Kunden kan velge trekk på konto som standard betalingsløsning i stedet for innløsning av andeler som beskrevet i forrige punkt, etter avtale med Banken v/kunderådgiver eller eventuelt i digitalbank. Ved inngåelse av slik avtale om direkte trekk skal det etableres egen fullmakt i tråd med finansavtalelovens regler.

Dersom kunden velger trekk på bankkonto som standardløsning gjelder følgende:

Valget vil ikke påvirke honorarbetaling ved motregning i innløsningssummen der kunden selv innløser andeler, men vil innebære at alt honorar som ikke dekkes gjennom slik motregning vil bli belastet kundens konto.

Formidlingshonorar som forfaller til betaling i forbindelse med omregistrering/flytting vil normalt trekkes fra konto i løpet av de 10 første virkedagene etter at instruks om

omregistrering/flytting er mottatt av Banken. For øvrig vil kontotrekk normalt skje innen 10 dager etter tidspunkt for når banken normalt innløser andeler som beskrevet over.

Ved manglende dekning på konto kan Banken velge en eller flere av følgende handlinger:

- Akkumulere formidlingshonoraret og motregne ved kundens neste innløsning av fondsandeler
- Varsle kunde om manglende dekning og anmode kunden om å overføre midler til konto eller peke ut alternativ bankkonto
- Sende kunde faktura med skyldig honorar
- Si opp avtaleforholdet med kunden i henhold til punkt 4
- Etter varsel til kunden anses avtalen om trekk på konto som kansellert. Honorar vil da hentes inn ved motregning etter innløsning av andeler som beskrevet over, på første mulige innkrevningstidspunkt.

Banken har også rett til å heve avtalen med øyeblikkelig virkning hvis kunden, etter utløpet av betalingsfristen angitt i fakturaen sendt i henhold til kulepunkt tre, eller tidsfristen i det mottatte varselet i henhold til kulepunkt to, ikke har betalt, overført midler eller utpekt en alternativ bankkonto.

Det påløper forsinkelsesrente på forfalt honorar ved manglende dekning på konto.

Særskilt om mindreårige

For kunder som er under 18 år gjelder ovennevnte med følgende begrensinger:

Eventuell avtale om trekk på konto som standard betalingsløsning må inngås med tredjeperson over 18 år. Trekkkonto må tilhøre person over 18 år, og vedkommende som avtaler trekk på konto må ha disposisjonsrett over trekkkontoen eller fremlegge nødvendig fullmakt fra kontohaver.

Når kunden fyller 18 år, vil en eventuell avtale om trekk på konto kanselleres og avtalen går tilbake til hovedregelen som beskrevet over under «Innløsning av andeler». Kunden kan når som helst inngå avtale om trekk på konto.

Særskilt om pantsettelse av fondsandeler

Dersom en posisjon eller portefølje er pantsatt og låst for handel vill innkreving kun skje via trekk på konto. Det skal i slike tilfeller etableres en trekkfullmakt, om ikke det allerede er gitt en slik fullmakt.

Hvis det etableres pant, inkludert utleggspant, i kundens fondsandeler ute at kunden samtidig, eller uten ugrunnet opphold, etablerer en nødvendig trekkfullmakt, vil Banken kunne velge å si opp avtalen. Dersom det foreligger et skyldig beløp som ikke kan innfris på grunn av manglende trekkfullmakt, kan Banken i stedet velge å heve avtalen med umiddelbar virkning.

Øvrige kostnader

Eventuelle øvrige kostnader til Banken vil fremgå av den til enhver tid gjeldende prisliste.

I tillegg til Bankens vederlag, påløper kostnader til fondsleverandør. Disse belastes direkte i fondet. I den utstrekning fondsforvaltningsselskapet beregner seg tegnings- eller innløsningshonorarer vil Banken kreve disse dekket av kunden som del av tegnings/innløsningsbeløpet.

Skatt og rapportering

Påløpt og forfalt formidlingshonorar er fradragsberettiget og vil bli innrapportert til Skatteetaten samt vil fremgå av årlig kostnadsrapport.

3. Konvertering til nettofond

Dersom kunden har andeler i fond som tilbyr nettoandelsklasser, vil kundens fondsbeholdning bli flyttet til nettoandelsklassen senest innen en måned fra fondet blir tilgjengelig i Bankens kjøpsløsning, eller en måned fra kundeavtalens inngåelse, dersom dette er et senere tidspunkt.

Konverteringstidspunkt vil fremgå av sluttseddel.

4. Varighet, oppsigelse og endring av avtalen

Avtalen løper inntil den skriftlig blir sagt opp av en av partene. Oppsigelsesfristen er tre måneder, likevel slik at oppsigelse tidligst vil bli effektiv fra utløp av eventuell bindingstid for valgt tjenestenivå. Eventuell bindingstid vil fremgå på Bankens nettsider. Banken er ikke bundet av eventuell bindingstid dersom oppsigelsen skyldes kundens mislighold av avtalen.

Dersom kunden trekker tilbake fullmakt til å belaste konto eller samtykke til nedsalg, vil dette bli betraktet som en oppsigelse av avtalen.

Ved oppsigelse vil verdipapirfondsandeler som er registrert med Banken som forvalter søkes omregistrert til kundens eget navn, alternativt til den nominee kunden utpeker til å etterfølge Banken.

Verdipapirfondets vedtekter kan begrense eller hindre kunden i å være direkteregistrert. Dersom verdipapirfondsandelene ikke kan overføres til en annen nominee eller til kunden selv, vil andelene bli innløst. Dette kan innebære skattemessig realisasjon.

Banken kan endre avtalens vilkår ved varsel til kunden. Endringen vil være bindende for kunden dersom ikke kunden retter innsigelser overfor Banken innen to måneder.

5. Bekreftelse

Forretningsforholdet mellom kunden og Banken vil være regulert av lov om verdipapirhandel med forskrifter, annen relevant lovgivning, særskilte avtaler mellom Banken og kunden, vilkår ved handel samt Bankens Alminnelige forretningsvilkår og Retningslinjer for ordreutførelse.

Kunden bekrefter og samtykker til følgende:

- At formidlingshonorar til Banken kan motregnes i innløsningsbeløp der kunden har innløst fondsandeler;
- at formidlingshonorar til Banken kan dekkes inn ved Bankens innløsning av fondsandeler fra største beholdning av fondsandeler basert på markedsverdi, og etterfølgende motregning av skyldig formidlingshonorar i innløsningsbeløpet;
- at kundens andeler i fond med bruttoandelsklasser vil bli flyttet til nettoandelsklasser som beskrevet i avtalen;

- å ha blitt gjort kjent med at Banken yter ikke-uavhengig investeringsrådgivning;
- å ha lest og akseptert Bankens Alminnelige forretningsvilkår for handel med finansielle instrumenter mv., Retningslinjer for ordreutførelse samt informasjon om priser og tjenester (tilgjengelig på Bankens nettsider);
- at informasjon som ikke er rettet til kunden personlig kan gis på Bankens nettside, eller den enkelte fondsleverandør sin nettside, dersom dette anses hensiktsmessig;
- at ordrer formidles til relevant fondsleverandør og dermed utføres utenfor regulert marked eller multilateral handelsfasilitet;
- at kundens beholdningsoversikt er tilgjengelig i kundens digitalbank;
- at informasjon til kunden personlig kan sendes via elektronisk kommunikasjon (på e-post og/eller direkte i digitalbank) med mindre kunden ber om at slik informasjon skal sendes per post;
- å være klassifisert som ikke-profesjonell kunde;
- at egnethetserklæring sendes kunden etter at ordre er inngitt dersom investeringsrådgivning er gjennomført ved fjernkommunikasjon (telefon eller annen elektronisk kommunikasjon), med mindre kunden eksplisitt og før ordreinnleggelse har gitt beskjed til Banken om at transaksjonen skal utsettes til egnethetserklæring er mottatt;
- at Banken skal stå oppført som forvalter (nominee) av kundens verdipapirfondsandeler i medhold av verdipapirfondloven § 4-10, jf. forskrift til verdipapirfondloven (21.12.2011 nr. 1467) § 13-1;
- at eventuelle spareavtaler, AvtaleGiro–fullmakter eller lignende fullmakter med SpareBank 1 Forvaltning AS kan bli overført til Banken som ny avtalemotpart/betalingsmottaker på gjeldende vilkår;
- at Sparebank 1 Forvaltning AS gis fullmakt til å belaste kundens konto ved kundens tegning av fondsandeler;
- at Banken kan gi offentlige myndigheter de opplysninger disse kan kreve i medhold av lov og forskrift. Banken plikter å frasi seg forvalteroppdraget dersom slikt samtykke ikke gis eller senere trekkes tilbake;
- at Banken kan meddele opplysninger som er undergitt taushetsplikt til Finansklagenemda, der dette er påkrevet for behandlingen av klagesaker;
- at Banken kan innhente, og at kunden vil gi nødvendige opplysninger, herunder om inngangsverdi, transaksjonshistorikk og ubenyttet skjerming, når kunden overfører finansielle instrumenter.

Vedlegg: Alminnelige forretningsvilkår og Retningslinjer for ordreutførelse

ALMINNELIGE FORRETNINGSVILKÅR
FOR
HANDEL MED FINANSIELLE INSTRUMENTER MV. GJENNOM SPAREBANK 1
HALLINGDAL VALDRES

Basert på standard utarbeidet av Verdipapirforetakenes Forbund

Sist endret oktober 2024

Disse forretningsvilkår ("Forretningsvilkårene") er basert på norsk lovgivning og lovgivning innen EU og EØS-området som verdipapirforetak er forpliktet til å følge. Vilråene erstatter i sin helhet tidligere versjoner av forretningsvilkårene.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres («Banken») tilbyr investeringstjenester til sine Kunder i forretningsområdene Personmarked og Bedriftsmarked. Dette dreier seg om investeringstjenester knyttet til verdipapirfond. Banken yter i tillegg investeringstjenester i samarbeid med SpareBank1 Markets. Disse Forretningsvilkårene gjelder for de investeringstjenester som tilbys av Bankens forretningsområder Personmarked og Bedriftsmarked. For de investeringstjenester som tilbys i samarbeid med SpareBank 1 Markets gjelder egne forretningsvilkår.

Banken sine Kunder anses å ha vedtatt Forretningsvilkårene som bindende for seg når Kunden etter å ha signert Kundeavtale eller etter å ha mottatt vilråene, inngir ordre, inngår avtaler, mottar investeringsrådgivning eller forøvrig benytter seg av de investeringstjenester som omhandles av disse Forretningsvilkårene.

1 KORT OM SPAREBANK 1 HALLINGDAL VALDRES

1.1 Kontaktinformasjon

SpareBank 1 Hallingdal Valdres
Organisasjonsnummer: 937 889 631
Postadresse: Postboks 173, 3571 Ål
Telefon: 03202
E-post: post@sb1.no
Hjemmeside: www.sb1.no

1.2 Kommunikasjon med Banken

Kundens skriftlige henvendelser skal sendes pr epost, brev, eller annen elektronisk kommunikasjon til den enhet i Banken eller kontaktperson som er rette mottaker. Dersom Kunden ikke vet hvem som er rette vedkommende for henvendelsen, må Kunden kontakte Banken ved å benytte kontaktinformasjon over.

Kommunikasjon mellom Banken og Kunde foregår på norsk. SMS kan ikke benyttes som kommunikasjonsmiddel ved handel i verdipapirfondsandeler eller andre finansielle instrumenter.

1.3 Hvilke tjenester Banken har tillatelse til å yte

Versjon: Oktober 2024

Banken sine investeringstjenester og investeringsvirksomhet omfatter følgende konsesjonsbelagte tjenester:

1. mottak og formidling av ordre på vegne av Kunde i forbindelse med et eller flere finansielle instrumenter
2. investeringsrådgivning,

Banken vil også tilby følgende tilknyttede tjenester:

1. oppbevaring og forvaltning av finansielle instrumenter,

Banken har også tillatelse til å opptre som forvalter i andelseierregister for verdipapirfond i medhold av verdipapirfondforskriften § 13-2 første ledd, jf. verdipapirfondloven § 4-10 fjerde ledd, og i andelseierregister som er innført i Verdipapirsentralen ASA (VPS) eller annet norsk verdipapirregister, i medhold av verdipapirregisterloven § 6-3 første ledd.

Av de ovennevnte tjenester vil følgende tjenester kunne utøves gjennom Bankens investeringstjenestevirksomhet i forretningsområdene Personmarked og Bedriftsmarked:

- mottak og formidling av ordrer på vegne av Kunde i forbindelse med et eller flere finansielle instrumenter (ordreforidling),
- investeringsrådgivning.

Banken kan ha ansatte som ikke driver med investeringsrådgivning, men som kun formidler generell informasjon om bankens produkter og tjenester til Kunden. Kunden må være oppmerksom på at samtale med informasjonsgiver ikke er å anse som investeringsrådgivning.

Banken er en del av SpareBank 1-samarbeidet, og gjør oppmerksom på at Banken yter ikke-uavhengig investeringsrådgivning etter de betingelser som er oppstilt i lovgivningen. Deler av Bankens rådgivning tar derfor utgangspunkt i produkter som er tilrettelagt eller produsert av banker og andre selskaper innenfor nevnte samarbeid, og Banken vil primært søke å finne egnede produkter innenfor dette produktspekteret. Bankens investeringsråd vil derfor være basert på begrenset antall produkter og tilbydere. Banken gjør av den grunn oppmerksom på at det kan være flere produkter som kan fylle kundens investeringsbehov, og at Banken ikke nødvendigvis vil presentere alle egnede produkter gjennom vår investeringsrådgivning. Banken har likevel en selektiv åpen arkitektur når det gjelder foretakets produktutvalg. Det vil si at Banken har et bredt produktutvalg tilgjengelig for foretakets kunder. Kunder vil ikke få tilbud om periodisk egnethetsvurdering uten at dette er særskilt avtalt.

1.4 Tilsynsmyndighet

Banken står under tilsyn av Finanstilsynet. (Org.nr: 984851006). Adresse: Revierstredet 3, 0151 Oslo. www.finanstilsynet.no

2 HVA FORRETNINGSVILKÅRENE GJELDER

Forretningsvilkårene gjelder for ordreformidling og investeringsrådgivning, samt slike tjenester vedrørende transaksjoner i instrumenter beslektet med finansielle instrumenter. Der Kunden har behov for andre finansielle investeringstjenester enn de nevnte, vil det skje en henvisning til andre forretningsområder i SpareBank 1 Hallingdal Valdres-konsernet. Det finnes særskilte vilkår for investeringstjenester som utøves i andre deler av konsernet, herunder SpareBank 1 Markets.

Ved eventuell motstrid mellom avtaler, inkludert Kundeavtalen, og Forretningsvilkår skal avtalene ha forrang. Forretningsområdene skal følge regler for god forretningsskikk.

3 INTERESSEKONFLIKTER

Banken er forpliktet som verdipapirforetak å treffe egnede forholdsregler for å unngå at det oppstår interessekonflikter mellom Banken og Kunder, og Kunder imellom, herunder konflikter som følge av vederlag fra andre enn Kunden eller av verdipapirforetakets godtgjørelsesordninger.

Banken har retningslinjer for å håndtere og forebygge interessekonflikter. Retningslinjenes formål er å sikre at virksomhetsområdene i Banken opererer uavhengig av hverandre slik at Kundens interesse ivaretas på en betryggende måte. Dersom tiltakene etter lovgivningen med forskrifter ikke med rimelig sikkerhet hindrer risikoen for at Kundens interesser blir skadelidende, skal Banken tydelig opplyse Kunden om mulige interessekonflikter, og om de tiltakene som er truffet for å redusere denne risikoen. Banken kan ikke yte investeringstjenester eller tilleggstjenester overfor Kunden før Kunden har fått slike opplysninger.

Bankens organisering, samt de særskilte taushetspliktbestemmelser som gjelder, kan medføre at ansatte i Banken som har kontakt med Kunden ikke kjenner til eller kan være forhindret fra å benytte informasjon som foreligger i Banken selv om informasjonen kan være relevant for Kundens investeringsbeslutninger. I enkelte tilfeller vil Kundens kontaktperson(er) i vedkommende forretningsområde ikke ha anledning til å utøve rådgivning med hensyn til bestemte investeringer.

4 LYDOPPTAK OG DOKUMENTASJON

Investeringsrådgivning via telefon dokumenteres og signeres på samme måte som ved investeringsrådgivning gitt i bankens lokaler, og har de samme kravene til arkivering og lagringstid. Ordreutføring via telefon blir ikke gjennomført uten at kunden signerer ordredokumentasjon.

På bakgrunn av denne rutinen anser SpareBank1 Hallingdal Valdres å ha oppfylt krav om dokumentasjon og har derfor ikke lydopptak av investeringsrådgivning og ordreutførelse via telefon.

I den grad Banken gjennomfører videomøter eller andre digitale møter i tilknytning til ytelse av investeringstjenester, herunder telefonsamtaler/videomøter som er ment å føre til at det ytes investeringstjenester, vil det bli foretatt lovpålagt lydopptak av telefonsamtaler, videomøter eller andre digitale møter. Ved digitale møter vil opptaket kunne inkludere bilde. Banken er dessuten pålagt å skrive referat fra personlige møter med tilsvarende innhold.

Eventuelle lydopptak og annen dokumentasjon som referater, epost, ol. vil bli oppbevart av Banken i en periode som samsvarer med gjeldende lovgivning beregnet fra opptaksdag, og vil normalt bli slettet etter utløpet av den pålagte oppbevaringstiden. Lydopptak med den enkelte kunde vil kunne gjenfinnes ved søk blant annet på tidspunkt for samtalen, inngående og utgående telefonnummer og

ansatt i Banken som deltok i samtalen.

Banken kan bli pålagt å utlevere lydopptak til offentlig myndighet og andre som kan kreve dette i samsvar med lov. I tillegg vil lydopptak kunne bli utlevert til Finansklagenemda, blant annet i forbindelse med behandling av klagesaker for Kunden. Banken vil på etterspørsel fra Kunden gjøre lydopptak og annen dokumentasjon tilgjengelig for Kunden. Kunden vil få nærmere informasjon om fremgangsmåte ved å ta kontakt med Banken.

5 KUNDEKLASSIFISERING

Banken har i henhold til lovgivningen plikt til å klassifisere sine Kunder i kundekategorier, henholdsvis ikke-profesjonelle kunder, profesjonelle kunder og kvalifiserte motparter. Det er gitt bestemmelser i lovgivningen om hvordan kategoriseringen skal skje. Banken vil informere alle kunder om i hvilken kategori de er klassifisert.

Klassifiseringen har betydning for omfanget av kundebeskyttelsen. Det stilles større krav til blant annet informasjon og rapportering til kunder klassifisert som ikke-profesjonelle enn til kunder klassifisert som profesjonelle. Videre har Banken i henhold til lovgivningen plikt til å innhente opplysninger om kunden for å vurdere om tjenesten eller det aktuelle finansielle instrumentet/produktet er egnet eller hensiktsmessig for kunden, henholdsvis egnethetstest og hensiktsmessighetstest. Klassifiseringen har betydning for omfanget av disse testene samt for vurderingen av hva som vil utgjøre «beste utførelse» ved gjennomføring av handler for kunden.

Kunder klassifisert som profesjonelle anses likevel for å ha særlige forutsetninger for selv å vurdere de enkelte markedet, investeringsalternativ, handler og den rådgivning Banken yter. Profesjonelle kunder kan ikke påberope seg særskilte regler og vilkår som er fastsatt for å beskytte den ikke-profesjonelle kunde.

Kunden kan be Banken om å endre kundeklassifiseringen. For profesjonelle kunder som ønsker å bli behandlet som ikke-profesjonelle kunder må Banken samtykke i dette og avtale om dette må inngås mellom partene. Ikke-profesjonelle kunder som ønsker å bli klassifisert som profesjonelle kunder må oppfylle vilkår som er fastsatt i lovgivningen. Nærmere informasjon om fremgangsmåten ved omklassifisering, vilkår og om konsekvensene av omklassifisering kan fås ved henvendelse til Banken og er også tilgjengelige på Bankens nettsider.

SpareBank1 Hallingdal Valdres har valgt å kategorisere alle sine kunder som ikke-profesjonelle. Det betyr at alle kunder av Banken har høyest mulig investorbekyttelse.

6 KUNDENS ANSVAR FOR OPPLYSNINGER GITT BANKEN, FULLMAKTER MV.

For å oppfylle kravene til å «kjenne sine kunder» etter hvitvaskingsregelverket, regelverket i verdipapirhandellovgivingen om å foreta egnethets- og hensiktsmessighetstest har Banken plikt til å innhente og vedlikeholde en rekke opplysninger om Kunden. Innhenting av Kundeopplysninger gjøres også for å oppfylle kravene til informasjon som kreves for transaksjonsrapportering og FATCA - og CRS-rapportering i henhold til internasjonale avtaler Norge er bundet av.

Kunden må ved etablering av forretningsforholdet meddele Banken personnummer/organisasjonsnummer, LEI/TIN, adresse, skatteland, telefonnummer, eventuelle elektroniske adresser, eiere eller reelle rettighetshavere til juridiske personer, samt personer med

ordrefullmakt. Fysiske personer skal oppgi sitt eller sine statsborgerskap. Kunden skal oppgi penge - eller bankkontoer og verdipapirkontoer i Euronext Securities Oslo (tidligere VPS) eller annet tilsvarende register. Eventuelle endringer i opplysningene skal straks meddeles Banken skriftlig.

Kunden forplikter seg videre til å gi Banken fyllestgjørende og korrekte opplysninger om egen finansiell stilling, investeringserfaring og investeringsmål som er relevant for de ønskede tjenester og finansielle instrumenter. Slik informasjon er nødvendig for at Banken skal kunne handle i Kundens beste interesse og gi råd om hvilke finansielle instrumenter det er egnet for Kunden å erverve, avhende eller fortsette å eie. Ved ytelse av investeringsrådgivning skal Kunden motta egnethetserklæring fra Banken. Egnethetserklæringen kan sendes til Kunden etter at ordre er inngitt dersom investeringsrådgivning er gjennomført ved fjernkommunikasjon.

Kunden forplikter seg også til å informere Banken dersom det skjer (vesentlige) endringer i opplysninger som tidligere er gitt. Kunden er innforstått med at Banken har rett til å foreta egne undersøkelser for å forsikre seg om at innhentede opplysninger er pålitelige. Banken er berettiget til å legge opplysningene gitt av Kunden til grunn for sin vurdering av om tjenesten eller det finansielle instrumentet er egnet eller hensiktsmessig for Kunden.

Videre er Kunden innforstått med at dersom Banken ikke gis tilstrekkelige opplysninger, vil Banken ikke kunne avgjøre om tjenesten eller det finansielle instrumentet er hensiktsmessig eller egnet for Kunden. Ved investeringsrådgivning eller aktiv forvaltning vil Kunden da bli informert om at den aktuelle tjenesten ikke kan ytes. I forhold til de øvrige investeringstjenestene vil Kunden i slike tilfeller bli informert om at opplysningene gitt Banken er utilstrekkelige og at tjenesten eller det finansielle instrumentet da er å betrakte som uhensiktsmessig. Dersom Kunden på tross av slik advarsel fortsatt ønsker tjenesten eller det finansielle instrumentet, vil den likevel kunne bli gjennomført. Manglende eller ufullstendige opplysninger vil derved kunne redusere den investorbesskyttelse Kunden ellers er berettiget til.

Kunden innestår for at egen handel og oppgjør skjer i samsvar med de tillatelser og fullmakter som måtte gjelde for Kundens handel med finansielle instrumenter. Kunden skal etter krav fra Banken dokumentere slike tillatelser og fullmakter. Dersom Kunden er et utenlandsk foretak, forbeholder Banken seg retten til på Kundens regning å kreve fremlagt en begrunnet juridisk uttalelse om Kundens tillatelser og fullmakter til å inngå den aktuelle handel.

Banken kan be om en oversikt over den eller de personer som kan inngi ordre eller inngå annen avtale knyttet til finansielle instrumenter eller som har fullmakt til å akseptere handler på vegne av Kunden. Handel eller aksept fra disse er bindende for Kunden med mindre Banken ikke var i god tro med hensyn til den enkelte persons fullmakter.

7 RISIKO

Kunden er innforstått med at investeringer i og handel med finansielle instrumenter og andre beslektede instrumenter er forbundet med risiko for tap. Den investerte kapital kan øke eller reduseres i verdi. Verdien av de finansielle instrumenter avhenger blant annet av svingninger i finansmarkedene, og kan øke eller reduseres i verdi. Historisk avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning. Dvs. at historisk verdiutvikling og avkastning ikke kan benyttes som pålitelig indikator på fremtidig utvikling og avkastning på finansielle instrumenter.

Finansielle instrumenter og andre beslektede instrumenter kan ha ulik likviditetsgrad. For de mest likvide finansielle instrumenter er det sannsynlig at man kan omsette instrumentet uten særlig påvirkning på kursen, mens det motsatte kan være tilfelle for mindre likvide finansielle instrumenter. For enkelte instrumenter kan omsetning være krevende å få gjennomført. For mer detaljert informasjon om egenskaper knyttet til de ulike finansielle instrumenter samt til den risiko som er knyttet til handel med ulike finansielle instrumenter vises det til informasjon på Bankens nettsider. Kunden må selv evaluere risikoen forbundet med det aktuelle instrument og marked.

Når det gjelder det enkelte fonds risiko og avkastningsforventning, er dette beskrevet nærmere i fondets KID dokument som Kunden skal ha gjort seg kjent med. KID dokumentene ligger tilgjengelig på www.sb1.no eller via Fondshandel i Kundens nettbank/mobilbank. Fondene forvaltes ikke av Banken, men av forvaltere tilknyttet den enkelte fondsleverandør.

Kunden bør avstå fra å foreta investeringer i og handel med finansielle instrumenter og andre beslektede instrumenter dersom Kunden selv ikke er innforstått med den risiko som er forbundet med slik investering eller handel. Kunden oppfordres til å søke råd hos Banken og andre relevante rådgivere og, etter behov, søke utfyllende informasjon i markedet før Kunden tar sin beslutning

Alle handler Kunden gjennomfører etter at det er innhentet råd fra Banken skjer på Kundens eget ansvar og etter Kundens eget skjønn og avgjørelse. Banken garanterer ikke for noe bestemt utfall av en Kundes handel.

Kort om egenskaper og risiko knyttet til verdipapirfond

Et verdipapirfond er en «portefølje» av ulike finansielle instrumenter, eksempelvis i aksjer og/eller obligasjoner. Fondet eies av alle som sparer i fondet, *andelseierne*, og forvaltes av et *forvaltningsselskap*. Det finnes ulike slags verdipapirfond med ulike investeringsstrategi og risikoprofil. Nedenfor følger en kort beskrivelse av de mest vanlige verdipapirfond:

- **Aksjefond** - et verdipapirfond som normalt skal investere minst 80 prosent av fondets forvaltningskapital i aksjer (eller andre egenkapitalinstrumenter) og som normalt ikke skal investere i rentebærende papirer.
- **Kombinasjonsfond** - et verdipapirfond som ikke defineres som et rent aksjefond eller rentefond. Et kombinasjonsfond kan ha en tilnærmet fast overvekt av aksjer eller rentepapirer, men andelen av ulike papirer kan også endres i løpet av fondets levetid.
- **Rentefond** - et verdipapirfond som skal plassere midler i andre verdipapirer enn aksjer. Rentefondene deles inn i obligasjonsfond og pengemarkedsfond.
- **Indeksfond** - et verdipapirfond som forvaltes relativt passivt i forhold til fondets referanseindeks.
- **Fond-i-fond** - et verdipapirfond som investerer sine midler i ett (eller eventuelt flere) underliggende verdipapirfond.
- **Spesialfond** - omfatter fond som ofte kalles hedgefond. Spesialfond forvaltes på en mer fleksibel måte enn alminnelige verdipapirfond. Spesialfond kan være fond med svært ulikt risiko- og beskyttelsesnivå. Dette kan innebære høy risikotaking. Spesialfond/hedgefond benytter gjerne investeringsteknikker som utstrakt bruk av derivater, shortsalg, lånefinansiering av investeringene og åpne valutaposisjoner. Andeler i spesialfond kan kun tilbys profesjonelle kunder. Dette innebærer at spesialfond verken kan markedsføres eller selges overfor ikke-profesjonelle kunder, og at dette gjelder uavhengig av om initiativet

kommer fra kunden eller foretaket. Spesialfond er under tilsyn av Finanstilsynet. Utenlandske hedgefond kan etter tillatelse av Finanstilsynet markedsføres i Norge overfor profesjonelle kunder.

Generelt om fond

Andelseierne får det antall andeler i fondet som tilsvarer andelen av den investerte kapital i forhold til fondets totale kapital. Andelene kan kjøpes og løses inn (selges) hos forvaltningsselskapet. Andelenes aktuelle verdi beregnes daglig av forvaltningsselskapet og baseres på kursutviklingen av de finansielle instrumenter som fondet har investert i.

En av ideene med et aksjefond er å plassere i flere ulike aksjer og andre finansielle instrumenter. Dette medfører at risikoen for andelseierne reduseres i forhold til risikoen for de aksjeeierne som plasserer bare i en eller i ett fåtall aksjer. Andelseierne slipper å velge ut, kjøpe og selge samt overvåke aksjene og drive annet forvaltningsarbeid rundt dette. For mer informasjon om verdipapirfond, se www.vff.no

8 RETNINGSLINJER FOR ORDREMOTTAK OG ORDREFORMIDLING

Disse Forretningsvilkårene gjelder, som nevnt, for de investeringstjenester som tilbys i forretningsområdene Personmarked og Bedriftsmarked. Dette er for tiden begrenset til formidling av engangstegninger, spareavtaler og ordre om innløsning i verdipapirfond. I tillegg tilbys videreformidling av investeringstjenester knyttet til aktiv forvaltning på vegne av SpareBank 1 Forvaltning AS. Retningslinjer for formidling og utførelse av ordre følger vedlagt.

Ordre fra Kunden kan initieres muntlig, skriftlig eller elektronisk. Det vil kunne gjelde begrensninger for inngivelse av ordre via elektroniske kommunikasjonskanaler. Nærmere informasjon om dette fås ved henvendelse til Banken. Ordren er bindende for Kunden når den har kommet frem til Banken med mindre annet er særskilt avtalt.

Ordre fra Kunden kan ikke gis via SMS eller Chat.

Banken er ikke forpliktet til å formidle ordrer som antas å kunne medføre brudd på offentligrettslige lover eller regler fastsatt for den eller de aktuelle markedsplasser. Banken vil søke å sikre Kundens best mulig betingelser ved utførelse av mottatte ordre innenfor oppdragsperiodens varighet.

Ordre fra kunde som normalt handler for fremmed regning, dvs. for sin arbeidsgiver eller annen fysisk eller juridiske person, vil bli avvist dersom Kunden ved inngivelse av ordre ikke klart angir hvem ordren foretas for regning av. Dersom Kunden samtidig inngir ordre både for egen regning og for arbeidsgiver eller annen fysisk eller juridiske person sin regning, vil Banken prioritere den oppdragsgiveren representerer.

9 NÆRMERE OM TEGNING OG INNLØSNING AV ANDELER

Tegning og innløsning av andeler

Tegningstidspunktet (T+) foreligger når skriftlig melding med nødvendige opplysninger om tegningen er kommet inn til Banken, midler i samsvar med tegningen er mottatt og eventuell legitimasjonskontroll er foretatt. Melding om tegning av fondsandeler kan ikke gjøres betinget. Fondsandeler vil stå på en depotkonto i Kundens navn. Dersom tegningstidspunktet er før kl.09.45,

vil kursberegning normalt skje til andelsverdien dagen etter (T+1), med unntak av fond hvor kursberegning normalt skjer to dager etter (T+2). Avvik kan forekomme dersom tegning skjer via rådgiver i Banken. Veksling av innbetaling til fond i annen valuta enn NOK skjer for andelseiernes regning og valutarisiko.

Innløsning foreligger når skriftlig melding med nødvendige opplysninger om innløsning er kommet inn til Banken. Melding om innløsning av fondsandeler kan ikke gjøres betinget. Innløsning kan gjøres i andeler eller beløp. Der det er antall andeler som innløses, vil beløpet som fremkommer på innløsningsblanketten være estimert. Reelt beløp fastsettes først når andelskurs mottas fra forvalter. Ved innløsning i beløp vil antall andeler som innløses som fremkommer på innløsningsblanketten være veiledende. Reelt antall andeler fastsettes først når andelskurs mottas fra forvalter. FIFO-prinsippet benyttes ved salg/bytte av andeler (først kjøpte andelene selges/byttes først). Dersom innløsning er registrert i Bankens handelssystem før kl.09.45, vil kursberegning normalt skje til andelsverdien dagen etter, med unntak av fond hvor kursberegning normalt skjer to dager etter (T+2). Veksling av utbetaling fra fond i annen valuta enn NOK skjer for andelseiernes regning og valutarisiko. Utbetaling for innløste andeler skjer normalt andre bankdag etter kursdato, og er i NOK. Ved inngåelse av uttaksavtale vil utbetaling fortsette så lenge det er fondsbeholdning tilgjengelig eller til avtalen sies opp/opphører. Ved innløsning vil Banken motregne utstående formidlingshonorar.

Verdipapirfondsandeler i Banken kan tegnes og innløses ved personlig henvendelse på ett av Bankens kontorer eller via Fondshandel i Kundens nettbank eller mobilbank. I Fondshandel i Kundens nettbank/mobilbank finnes blant annet fondsprospekt, nøkkelinformasjon for fond, (KID) sluttседler og informasjon om fondsbeholdning og markedsverdi, samt mulighet for å administrere spare- og uttaksavtaler. Det enkelte fonds prospekt er tilgjengelig på bankens nettsider.

Bytte av fond

Bytte av fond består av en innløsning og en påfølgende tegning. Et fondsbytte vil normalt ta mellom seks og sju virkedager å fullføre. Det er antall andeler som innløses (byttes); det betyr at beløpet som fremkommer på tegningsblanketten er estimert. Reelt kjøpsbeløp fastsettes først når innløsningskurs bekreftes fra forvalter. Det vil normalt gå 3-4 virkedager fra registrert innløsningsordre til registrert kjøpsordre. For fondsforvalter Odin Forvaltning skjer fondsbytte normalt samme dag, kursberegning vil være lik som ved tegning. Det er en forutsetning at 100% av fondsbytte skjer innenfor samme forvalter. Innløsning i forbindelse med bytte kan bli ansett som en skattemessig realisasjon. Dette gjelder likevel ikke ved fondsbytte på aksjesparekonto.

Investorer med tilknytning til USA

Fond vil normalt ikke være tilgjengelig for investorer som er underlagt USAs jurisdiksjon. Dette gjelder blant annet investorer som er bosatt eller er skattepliktig i USA. Anmodning om tegning fra slike investorer vil bli avvist. Dersom det likevel skulle vise seg at Kunden er underlagt USAs jurisdiksjon, vil avtalen med Kunden kunne sies opp i henhold til oppsigelsesklausulen i kundeavtalen.

10 AVTALE OM FORVALTERREGISTRERING

Banken mottar, formidler og utfører ordre. Ved tegning i verdipapirfond vil Banken formidle tegningen videre til relevant fondsleverandør. Utvalget av fondsleverandører vil til enhver tid være det som Banken tilbyr.

Avtalen mellom Kunden og Banken om at Banken skal opptre som forvalter (nominee) på Kundens vegne innebærer at Kundens identitet ikke fremgår av det enkelte verdipapirfonds andelseierregister. Andelene er registrert i Bankens navn, som kundens representant.

Kunden er den reelle eieren av fondsandelene, og kundens beholdninger holdes atskilt fra eventuelle beholdninger Banken selv eier i eget navn.

Fondene forvaltes ikke av Banken, men av forvaltere tilknyttet den enkelte fondsleverandør.

Det foreligger prospekt, inkludert nøkkelinformasjon, for de verdipapirfond som til enhver tid kan handles gjennom Banken. Prospektene, inkludert nøkkelinformasjon (KID), herunder vedtekter og investeringsmål, for det enkelte fond vil være tilgjengelig hos forvaltningsselskapet, på Bankens nettsider og via Fondshandel i kundens nettbank/mobilbank. Kunden kan ellers henvende seg til Banken for å få tilgang til prospektene.

Bankens opplysningsplikt overfor myndigheter, klageorgan og andre

Banken har uavhengig av den lovpålagte taushetsplikten plikt til å registrere og gi opplysninger om de andelseiere Banken er forvalter for i henhold til Forskrift til verdipapirfondloven av 21. desember 2011 nr. 1467 §§ 13-3 og 13-4.

Bankens inneståelse

K Kundens verdipapirfondsandeler som er forvalterregistrert hos Banken skal til enhver tid være registrert på Bankens forvalterkonto og Kundens depotkonto. Banken plikter å holde verdipapirfondsandeler som Kunden eier atskilt fra Bankens egne finansielle instrumenter, herunder verdipapirfondsandeler.

Årsregnskap, årsberetning og delårsrapporter

Kunden samtykker til at årsregnskap, årsberetning og rapport om det enkelte verdipapirfond ikke skal sendes kunden, men være allment tilgjengelig for Kunden på den enkelte forvaltningsleverandør sin hjemmeside eller via Banken sine nettsider. Kunden kan på særskilt forespørsel til banken få slik informasjon skriftlig.

Andelseiermøte

Kunden vil elektronisk motta informasjon om andelseiermøter, herunder prosedyre for Kundens oppmøte på andelseiermøter. Det gjøres oppmerksom på at Kunden må følge de prosedyrer som oppgis dersom Kunden ønsker å stille på andelseiermøte.

11 RAPPORTERING TIL KUNDER

Banken vil ved sluttseddel/bekreftelse eller på annen måte straks rapportere til Kunden om de tjenester det har utført eller de avtaler som er inngått. I den grad det er relevant vil sluttseddel/bekreftelse omfatte opplysninger om omkostninger i forbindelse med den handel som er

gjennomført for Kunden i henhold til rettsregler som gjelder for dette. Utover dette vil sluttseddel/bekreftelse inneholde informasjon i henhold til den til enhver tid gjeldende rett.

Kunden vil i tillegg motta en halvårlig rapport som viser de finansielle instrumentenes beholdning, verdi og avkastning, og en halvårlig rapport med de kostnader og gebyrer som er knyttet til dem.

Banken forbeholder seg rett til å korrigere åpenbare feil i sluttseddel eller annen bekreftelse. Slik korrigerings skal gjøres straks feilen blir oppdaget.

12 UNDERSØKELSESPLIKT OG TAPSBEGRENSNINGSPLIKT

Kunden skal straks etter mottak av sluttseddel, endringsmelding eller annen bekreftelse kontrollere denne. Dersom Kunden avdekker eller burde avdekket avvik som potensielt kan påføre Kunden et tap, plikter Kunden straks å melde dette til Banken, og gi Banken adgang til å rette avviket. Kunden anses å ha oppfylt sin lovpålagte tapsbegrensningsplikt ved slik melding til Banken senest innen første bankdag etter å ha mottatt sluttseddel, endringsmelding eller annen bekreftelse.

Tap som oppstår som følge av manglende overholdelse av undersøkelsesplikten og tapsbegrensningsplikten kan ikke kreves erstattet. For øvrig gjelder ansvarsbestemmelsene i punkt 18.

13 REKLAMASJON MELLOM FORETAKET OG KUNDEN

Kunden skal straks etter mottak av sluttseddel, endringsmelding eller annen bekreftelse kontrollere denne og skal så snart som mulig etter mottakelse og senest innen utgangen av neste bankdag – dersom reklamasjonen ikke kunne angis innen normal kontortids utløp på mottaksdagen – gi melding til den aktuelle enhet i Banken dersom Kunden vil gjøre gjeldende at noe av det som fremkommer av sluttseddelen/endringsmeldingen/bekreftelsen er i strid med ordren, oppdraget eller den inngåtte handel. Dersom Kunden ikke reklamerer som angitt over, vil Kunden kunne bli bundet av slik sluttseddel/endringsmelding/bekreftelse selv om denne ikke er i samsvar med inngått avtale/vilkår for handelen. Kunde som er forbruker må reklamere innen to måneder fra tidspunktet avviket ble oppdaget og meddelt Banken i samsvar med punkt 12. Reklamasjonsfristen for forbruker fritar ikke forbruker fra undersøkelsesplikten og tapsbegrensningsplikten, se punkt 12.

Kunden skal kontrollere at betaling til Kunden er skjedd på det tidspunkt som er fastsatt i avtalen med Banken. Dersom betaling til Kunden ikke er skjedd til den tid som er fastsatt i avtalen og Kunden har levert de aktuelle finansielle instrumenter eller stilt disse til disposisjon for Foretaket, må Kunden straks han/hun har konstatert eller burde ha konstatert at oppgjør ikke er mottatt, kontakte Banken. Kunden kan påberope forsinkelsen som grunnlag for å fremme krav om forsinkelsesrente. For handel med finansielle instrumenter gjennom Banken gjelder de alminnelige regler om avtalers ugyldighet tilsvarende i forholdet mellom kjøperen og selgeren. Dersom Kunden vil gjøre gjeldende at en avtale ikke er bindende grunnet ugyldighet, må Kunden fremsette innsigelse om dette straks etter at Kunden fikk kunnskap om eller burde fått kunnskap om de forhold som påberopes som grunnlag for ugyldigheten. I alle tilfelle må innsigelsen være fremsatt innen seks måneder etter at avtalen er sluttet. Slik innsigelse vil ha slik virkning for Banken som følger av de alminnelige regler om avtalers

ugyldighet.

Muntlig reklamasjon eller innsigelse skal umiddelbart bekreftes skriftlig.

Dersom Kunden ikke har reklamert innenfor den tid som er angitt ovenfor, anses reklamasjonsretten som bortfalt.

14 FULLMEKTIGER (MELLOMMENN), FORVALTERE OG OPPGJØRSAGENTER

Dersom Kunden inngir ordre eller oppdrag som fullmektig, forvalter, oppgjørsagent eller liknende for tredjemann, er Kunden og den han eller hun opptrer på vegne av eller for, bundet av Forretningsvilkårene. Kunden er solidarisk ansvarlig overfor Foretaket for denne tredjemanns forpliktelser i det omfang forpliktelsene er et resultat av Kundens ordre eller oppdrag.

Dersom Kunden benytter forvalter, oppgjørsbank eller andre mellommenn fordres det at dette reguleres i særskilt avtale med Banken. Bruk av slike mellommenn fritar ikke sluttkunden for dennes ansvar i henhold til Forretningsvilkårene.

15 HANDEL PÅ VEGNE AV MINDREÅRIGE OG UMYNDIGE

Verdipapirfondsandeler i umyndiges navn disponeres av vergene i fellesskap dersom ikke annet er bestemt av vergene eller Statsforvalteren.

16 ANGRERETT

Ved fjernsalg av tjenester til forbruker har kunder som er forbruker angrerett på 14 dager etter avtale om tjeneste ble inngått. Angreretten gjelder likevel ikke for handel i finansielle instrumenter som omfattes av disse Forretningsvilkårene.

17 GODTGJØRELSE

Kunden betaler for de tjenester som Banken yter enten ved et formidlingshonorar direkte til Banken («nettofond») eller indirekte i form av returprovisjon via fondsforvalter («bruttofond»). I enkelte tilfeller vil også investeringer i bruttofond inngå i beregningsgrunnlaget ved beregning av formidlingshonoraret, se nærmere den til enhver tid gjeldende prislister. I de tilfeller investeringer i bruttofond inngår i beregningsgrunnlaget ved beregning av formidlingshonoraret, vil Banken bare belaste kunden for den andel av avtalt formidlingshonorar som overstiger mottatt returprovisjon. Det vises for øvrig til kundeavtalen.

I tillegg til formidlingshonorar kommer evt. tegnings- eller innløsningsgebyr ved kjøp eller salg av andeler i verdipapirfond og forvaltningshonorar til fondsforvalter. Eventuelle øvrige kostnader til Banken vil fremgå av den til enhver tid gjeldende prislister. Kostnader til fondsforvalter for det enkelte fond fremkommer av det enkelte fonds nøkkelinformasjon. Enkelte fond kan i tillegg ha suksesshonorar.

Kunden vil før gjennomføring av en tjeneste motta nærmere informasjon om betalingsbetingelser og de totale kostnader Kunden skal betale for det enkelte finansielle instrumentet, investeringstjenesten eller tilknyttet tjeneste. Om kostnadene ikke kan angis presist, skal grunnlaget

for beregningen opplyses.

Banken forbeholder seg retten til å gjøre fradrag i Kundens tilgodehavende (motregning) for Bankens krav mot Kunden, herunder formidlingshonorar.

18 ANSVAR OG ANSVARFRITAK

Banken er ansvarlig overfor Kunden for oppfyllelse av kjøp eller salg den har sluttet på vegne av eller med Kunden.

Banken påtar seg intet ansvar for oppgjør dersom Kunden ikke stiller til disposisjon for Banken de avtalte midler og/eller finansielle instrumenter på eller før oppgjørsdag. Banken er heller ikke ansvarlig dersom en uegnet eller uhensiktsmessig tjeneste ytes som følge av at Kunden har gitt Banken ufullstendige eller uriktige opplysninger.

Banken påtar seg intet ansvar for indirekte skade eller tap som påføres Kunden som følge av at Kundens avtale(r) med tredjemann helt eller delvis faller bort eller ikke blir riktig oppfylt.

Banken eller dens ansatte er forøvrig ikke ansvarlig for Kundens tap så lenge Banken eller dens ansatte ved rådgivning eller gjennomføring av ordre eller oppdrag har oppfylt alminnelige krav til aktsomhet. For de tilfeller der Banken har benyttet kredittinstitusjoner, verdipapirforetak, oppgjørssentraler, forvaltere eller andre tilsvarende norske eller utenlandske medhjelpere, vil Banken eller dens ansatte kun være ansvarlig for disse medhjelperes handlinger eller unnlaterelser dersom Banken ikke har oppfylt alminnelige krav til aktsomhet ved utvelgelsen av sine medhjelpere. Dersom medhjelpere som nevnt i forrige punktum er benyttet etter ordre eller krav fra Kunden påtar Banken seg intet ansvar for feil eller mislighold fra disse.

Banken er uansett ikke ansvarlig for skade eller tap som skyldes hindring eller andre forhold utenfor Bankens kontroll, herunder strømbrydd, feil eller brudd i elektroniske databehandlingsystemer eller telenett mv., brann, vannskade, streik, lovendringer, myndighetenes pålegg eller lignende omstendigheter.

19 SIKKERHETSSTILLELSE

Banken er medlem av Verdipapirforetakenes sikringsfond i samsvar med gjeldende lovgivning.

Sikringsfondet skal gi dekning for krav som skyldes dets medlemmers manglende evne til å tilbakebetale penger eller levere tilbake finansielle instrumenter som oppbevares, administreres og forvaltes av medlemmene i forbindelse med utøvelse av investeringstjenester og/eller visse tilleggstjenester. Dekning ytes med inntil kroner 200.000 per Kunde.

Sikkerheten dekker ikke krav som stammer fra transaksjoner omfattet av rettskraftig straffedom om hvitvasking av penger, eller Kunder som har ansvar for, eller har fått fordel av, forhold som vedrører Banken, når slike forhold har forårsaket Banken økonomiske vanskeligheter eller bidratt til en forverring av Bankens økonomiske situasjon. Sikkerheten dekker heller ikke krav fra finansinstitusjoner, kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper verdipapirforetak, verdipapirfond og andre foretak for kollektiv forvaltning, pensjonskasser og pensjonsfond, eller fra eventuelle konsernselskaper av Banken.

20 TILTAK MOT HVITVASKING, FINANSIERING AV TERRORISME OG SANKSJONER

Banken er underlagt lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering (hvitvaskingsloven) med tilhørende forskrift. Lovens formål er å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering, og Banken er etter loven ilagt en del plikter.

Banken er pliktig å utføre kundetiltak ved opprettelse av kundeforholdet og foreta løpende oppfølging av Kunden underveis i kundeforholdet. Som ledd i utføring av kundetiltak må Banken innhente og bekrefte opplysninger fra Kunden, blant annet innhenting av personalia, beskrivelse av Kundens virksomhet, bekreftelse av Kundens identitet, dokumentasjon av eventuelle fullmaktsforhold, opplysninger om reell rettighetshaver og/eller politisk eksponert person, opplysninger om kundeforholdets formål og art, samt opplysninger om formuens og midlenes opprinnelse.

Kunden er forpliktet til å gi opplysninger i tråd med hvitvaskingsregelverket, slik at Banken kan oppfylle sine plikter i henhold til hvitvaskingsloven, slik den til enhver tid gjelder. Kunden plikter å holde Banken til enhver tid orientert om endringer i overnevnte opplysninger.

I henhold til gjeldende hvitvaskingslov skal ikke Banken etablere kundeforhold eller utføre transaksjoner hvor krav til kundetiltak ikke kan ivaretas. Dersom Kunden ikke gir de opplysninger som Banken er forpliktet til å innhente, eller dersom andre påkrevde kundetiltak ikke kan gjennomføres, kan Banken avvikle kundeforholdet.

Banken plikter å etterleve sanksjoner vedtatt i lover og reguleringer. Dette kan blant annet forhindre Banken å etablere eller opprettholde kundeforhold til fysiske eller juridiske personer som er omfattet av sanksjoner.

Kunden er kjent med at Banken er eller kan være forpliktet til å gi offentlige myndigheter alle relevante opplysninger knyttet til kundeforholdet eller enkelttransaksjoner. Dette kan skje uten at Kunden opplyses om at slike opplysninger er gitt.

21 OPPLYSNINGSPLIKT OVERFOR MYNDIGHETER, KLAGEORGAN OG ANDRE

Banken vil uavhengig av lovbestemt taushetsplikt gi informasjon om Kunden, Kundens transaksjoner, innestående på klientkonto og annet til de myndighetsorganer som måtte kreve dette i medhold av gjeldende rett.

Kunden anses å ha samtykket i at opplysninger som er undergitt taushetsplikt også kan gis til dem som måtte kreve dette i medhold av lov, forskrift eller andre regler fastsatt for disse organer. Likeledes anses Kunden å ha samtykket i at slike opplysninger kan meddeles Verdipapirforetakenes Forbunds Etske Råd eller Finansklagenemnda der dette er påkrevet for behandlingen av klagesaker.

22 ENDRINGER

Disse forretningsvilkår kan endres med bindende virkning for foretakets kunder dersom endringene ikke er til ugunst for foretakets kunder. I slike tilfeller gjelder endringene fra det tidspunkt kundene får melding om endringene. Ved eventuelle endringer til ugunst for foretakets kunder, gjelder en varslingsplikt på to måneder før endringene settes i verk.

Dersom Kunden motsetter seg endringene, må Kunden i begge tilfeller som nevnt ovenfor, melde fra til foretaket før det oppgitte tidspunktet for ikrafttredelse av endringene. En slik melding gir foretaket rett til å si opp avtalen med Kunden.

Kunden anses å ha akseptert å motta melding om endringer per e-post dersom Kunden har oppgitt e-post adresse til Foretaket. Endringer vil ikke ha virkning for ordre, handler, transaksjoner med videre som er inngitt eller gjennomført før tidspunktet for meddelelsen av endringene.

23 FEILAKTIG REGISTRERING MED MER

Dersom Banken eller dennes representant ved en feil skulle komme til å registrere verdipapirer i et depot eller tilsvarende eller sette inn midler på feil konto, har Banken eller dennes representant rett til å korrigere feilregistreringen eller feilinnskuddet. Kunden har ingen krav overfor Banken i forbindelse med en slik feil. Dersom kunden disponerer slike feilregistrerte verdipapirer eller feilinnskutte midler, skal kunden snarest mulig levere dem tilbake til Banken. Dersom kunden ikke oppfyller nevnte plikter har Banken, i tilfelle kundens disponering over verdipapirene, rett til å kjøpe inn de aktuelle verdipapirer og belaste kundens konto med det som kreves til dekning av Bankens krav i denne sammenheng, og i tilfelle kundens disponering over midler, rett til å belaste kundens konto med det aktuelle beløp. Dersom Banken eller dennes representant har foretatt slike korrigeringer som beskrevet ovenfor, plikter Banken å underrette kunden om dette.

Det som er beskrevet ovenfor, gjelder også dersom Banken eller dennes representant i en annen forbindelse har registrert verdipapirer på depotet eller satt inn midler på konto som ikke rettmessig tilkommer kunden. Banken kan unnlate å korrigere ved ubetydelige feil.

24 TOLKNING

I tilfelle motstrid med lovgivning som kan fravikes ved avtale, skal Forretningsvilkårene ha forrang. I tilfeller der det henvises til lovgivning, andre regler eller disse vilkår, skal dette forstås slik disse lover, regler og vilkår til enhver tid gjelder.

25 KUNDEKLAGER

Kunden kan inngi klage til Banken. Det bør klart fremgå at det dreier seg om en klage. Bankens retningslinjer for behandling av Kundeklager er tilgjengelige på Bankens nettsider.

Dersom Kunden ikke er tilfreds med klagebehandlingen hos Banken, kan Kunden bringe klagen inn for Finansklagenemnda.

Utenlandske Kunder, herunder nordmenn hjemmehørende i utlandet, som kan påberope seg lover eller regler som gir beskyttelse mot rettsforfølgelse fra Banken i relasjon til sine forpliktelser overfor Banken, fraskriver seg denne rett så langt dette ikke er i direkte strid med de aktuelle lover eller regler.

26 BEHANDLING AV PERSONOPPLYSNINGER

Banken er behandlingsansvarlige for personopplysninger.

Personopplysninger vil bli behandlet i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Formålet med behandlingen av personopplysninger er gjennomføring av de avtaler som inngås mellom

Banken og Kunden, administrasjon og, fakturering/oppgjør samt markedsføring av investeringsprodukter og tjenester.

Personopplysninger kan ved lovbestemt opplysningsplikt bli utlevert til offentlige myndigheter. Dette gjelder også ved myndighetsrapportering av transaksjoner i samsvarer med gjeldende regler. Kunden kan be om informasjon om hvilken behandling Banken foretar, og hvilke opplysninger som er registrert. Kunden kan kreve retting av uriktige eller mangelfulle opplysninger, samt kreve sletting av opplysninger når formålet med behandlingen er gjennomført og opplysningene ikke kan brukes/arkiveres til annet formål.

27 VERNETING, LOVVALG OG TVISTELØSNING

Tvister i forholdet mellom Kunden og Banken, herunder tvister som står i forbindelse med Forretningsvilkårene skal løses etter norsk rett med Hallingdal tingrett som (ikke-eksklusivt) verneting. Kunder med utenlandsk verneting fraskriver seg enhver eventuell rett til å motsette seg at søksmål som har tilknytning til disse forretningsvilkår fremmes for Hallingdal tingrett. Kunder med verneting i utlandet kan, uavhengig av overnevnte, saksøkes av Banken ved slikt verneting dersom Banken ønsker dette.

RETNINGSLINJER FOR ORDREUTFØRELSE

Disse retningslinjene for ordreutførelse skal sikre at SpareBank 1 Hallingdal Valdres etterlever kravene i Lov om verdipapirhandel § 10-19 med utfyllende forskriftsbestemmelser.

1 Innledning

Disse retningslinjene gjelder for SpareBank 1 Hallingdal Valdres (Banken) ved innleggelse og utførelse av ordre om tegning/innløsning av andeler i verdipapirfond.

Disse retningslinjene gjelder for håndtering av ikke-profesjonelle og profesjonelle kunder.

Retningslinjene vil minimum bli oppdatert en gang per år, eller dersom det inntreffer endringer av vesentlig betydning for Banken eller i markedene for finansielle instrumenter. De til enhver tid oppdaterte Retningslinjene er tilgjengelig på Bankens nettside. Det vil ikke bli sendt ut annen informasjon om dette til kundene.

2 Unntak fra retningslinjene

2.1 Retningslinjene gjelder kun ved utførelse av ordre fra kunde

Det er kun når Banken utfører ordre på vegne av kunder at Retningslinjene kommer til anvendelse.

2.2 Spesifikk instruks

Dersom kunden inngir spesifikke instruksjoner, kan dette forhindre Banken i å gjennomføre de tiltak som er fastsatt i punkt 4 nedenfor for å sikre beste resultat. I tilfeller hvor slik instruks er gitt, skal ordren uansett utføres i samsvar med instruksjonen.

Ved spesifikke instruksjoner som kun gjelder deler av ordre vil fortsatt krav til beste resultat gjelde for resten av ordren

3 Ordreformidling og ordreutførelse

3.1 Behandling av ordre

Banken skal ved mottak av ordre sikre at ordre registreres straks og nøyaktig.

Sammenlignbare kundeordre utføres straks og i den tidsrekkefølge de mottas, med mindre ordrens art eller de gjeldende markedsbetingelser umuliggjør dette eller det strider mot kundens interesser.

Kunder skal informeres om eventuelle vesentlige problemer med å utføre ordren straks Banken har blitt oppmerksom på dette.

Banken skal ikke misbruke opplysninger om ikke-utførte ordre, og skal iverksette alle rimelige tiltak for å hindre at ansatte og andre med tilknytning til selskapet misbruker slike opplysninger. Informasjon om slike ikke-utførte ordrer skal i den forbindelse håndteres i samsvar med rutine for informasjonshåndtering.

Tegnings- og innløsningsordre må være mottatt av Banken kl 09:45 for å bli utført av Banken samme dag (forutsatt tilfredsstillende reservasjon av beløp/trekk på konto). Denne frist kan avvike fra den frist fondsleverandøren har satt for mottak av tegnings- og innløsningsordre for det enkelte verdipapirfond.

3.2 Aggregering av ordre

Banken forbeholder seg rett til å aggregere kundens ordre med ordre fra andre kunder. Aggregering av ordre vil kunne finne sted dersom det er usannsynlig at aggregering generelt vil være til ulempe for kundene. Kunden er imidlertid innforstått med at aggregering av ordrer i enkelttilfeller kan medføre en ulempe.

I og med at Banken bare formidler ordre om tegning/innløsning av andeler i verdipapirfond, vil det ikke oppstå situasjoner hvor det er behov for retningslinjer for allokering av ordre.

4. Oppnå beste resultat ved formidling og utførelse av ordre

4.1 Generelt

Banken skal, ved formidling og utførelse av kundeordre gjennomføre alle rimelige tiltak for å oppnå best mulig resultat for kunden med hensyn til pris, kostnader, hurtighet, sannsynlighet for gjennomføring og oppgjør, størrelse, art og andre relevante forhold. Ved avgjørelsen av hvilke av disse forholdene det skal legges mest vekt på ved utførelsen av en konkret ordre, skal det tas hensyn til kundens egenskaper (profesjonell/ikke-profesjonell), ordrens art, egenskaper ved de finansielle instrumentene som inngår i ordren samt egenskaper ved de aktuelle mottakere av ordre som foreligger.

4.2 Beste resultat ved formidling og utførelse av ordre

Ved formidling og utførelse av ordre skal Banken ta hensyn til de faktorene som er nevnt i forrige avsnitt.

For ikke-profesjonelle kunder innebærer kravet til beste resultat at ordren skal utføres til lavest mulig kostnad for kunden. Med "kostnad" menes, i tillegg til Bankens vederlag, direkte kostnader og gebyrer som utløses av ordreforordlingen/ordreutførelsen og som i siste instans belastes kunde.

Ved at fristen for tidspunktet for mottak av ordre kan avvike fra den frist fondsleverandøren har satt for mottak av tegnings- og innløsningsordre for det enkelte verdipapirfond (se punkt 3 ovenfor), kan tegningen/innløsningen vil bli foretatt til kurs på et senere tidspunkt enn om fondsleverandørens frist hadde blitt lagt til grunn. Etter Bankens vurdering innebærer ikke dette at beste resultat ikke oppnås. Ettersom kursen ut fra konkrete markedsforholdene vil kunne bli høyere eller lavere enn den kurs som gjaldt på innløsnings/tegningsdagen vil kunden verken stilles systematisk dårligere eller bedre enn om tegning/innløsning ville blitt foretatt på et tidligere tidspunkt.

4.3 Tiltak for å sikre beste resultat

Banken skal ha standardiserte prosedyrer for hvilke ordrer som skal legges inn til hvilke foretak, eventuelt hvilke produktleverandører som skal benyttes. Den enkelte ansatte skal ikke avvike fra disse prosedyrene uten etter samtykke fra administrerende direktør.

Compliance officer skal vurdere om de foretak som det formidles ordre til har effektive prosedyrer, systemer og ordninger som sikrer at kunder sikres best mulig resultat ved utførelsen av ordren.

Banken skal årlig vurdere hvorvidt det skal gjøres endringer i forhold til hvilke ordremottakere som benyttes.

4.4 Foretak det formidles til, samt foretak som benyttes ved ordreutførelse

Formidling og utførelse av ordre vedrørende tegning og innløsning i verdipapirfond skjer til det relevante forvaltningsselskap, eventuell annet distribusjonsledd som er autorisert til å motta tegning

og innløsning med samme virkning som forvaltningsselskapet selv, som Banken har inngått samarbeidsavtale med. Banken kan også benytte annet verdipapirforetak for utførelse av ordre dersom dette ikke påvirker beste resultat for kunde.

Der andelene er eller skal forvalterregistreres, vil Banken legge ordren inn i eget navn, enten til verdipapirforetak eller til fondsforvaltningsselskap. Banken vil selv dekke eventuelle kostnader til verdipapirforetak som benyttes for ordreførelsen.

5 Oversikt over hvilke fondsleverandører Banken formidler til

Se Bankens nettside for oversikt over fondsleverandørene Banken kan formidle ordre til, samt verdipapirforetak som benyttes i forbindelse med utførelse av ordre.